

Kerkgeschiedenis in de Regio Zeevang

Evenals bij de serie “650 jaar christendom in Edam”, willen wij terugblikken en proberen te achterhalen hoe het onze gelovige voorouders is vergaan in de naburige dorpen om zo de interesse voor het religieuze verleden te wekken. (deel 6)

Hobrede in het jaar 1740 naar een tekening van Hedrik Winnter. De kerk werd in 1826 afgebroken

De kerk van Hobrede

In het boek “Over de Zeevang gesproken” wordt het volgende vermeld: Vele jaren lang is Hobrede kerkelijk verbonden geweest met Oosthuizen, doch tot vóór 1575 is deze kerk geheel zelfstandig geweest. Nadien werd het samengevoegd met Kwadijk, Middellie en Warder en kregen deze dorpen de beschikking over een eigen herder. Erg lang heeft deze combinatie niet stand gehouden want in 1590 trok Warder zich terug. De dorpelingen konden zich daar de weelde van een eigen predikant veroorloven en zodoende kerkelijk op eigen benen staan. Hierdoor kwam dus een einde aan het korte pastorale verband. Wel bleven de andere dorpen nog samen, maar tenslotte trok ook Hobrede zich terug – mogelijk op aandrang van de Classis – om bij Oosthuizen te worden gevoegd. Het bleef niet altijd koek en ei bij het samengaan van de kerkgemeenschappen in de Zeevang. In 1629 was er sprake van een geschil tussen de kerken van Hobrede en Kwadijk. Van 1632 tot aan 1692 bleven de kerkgemeenten van Hobrede en Oosthuizen bij elkaar, toen in dat jaar Hobrede tot een z.g. proponentplaats werd bestempeld. Dit hield in dat in een dergelijke plaats een predikant werd aangesteld die pas van de universiteit was gekomen.

Wandelroute

Kortgeleden werd een wandelroute tussen Kwadijk en Hobrede feestelijk in gebruik genomen. Een Middel-eeuws Sporenpad als een ommetje in de Zeevang tussen Kwadijk en Hobrede. Margreet Lenstra bedacht de naam op grond van oude overleveringen. Zij bracht het vroegere kerkenpad tot leven.

Jaarlijkse processie

De inwoners van Kwadijk liepen in een jaarlijkse processie van het kerkje in Kwadijk naar het later verdwenen kerkje in Drey. Op het stuk weiland “De Kosterije” langs de Oud-Raefeldanweg in Hobrede zou een kapel of kerkje gestaan hebben. Het oude kerkje in Hobrede werd in 1826 afgebroken. Het kan zijn dat het kerkgebouw al eerder door verval niet meer bruikbaar was, of

dat de kerkgemeente zich geen predikant of proponent meer kon veroorloven.

Met de boot naar de Heilig Avondmaal viering

De leden van de kerk in Hobrede schreven in 1804 een brief aan de Kerkenraad van Oosthuizen dat het voor velen van hen bezwaarlijk en somtijds ondoenlijk was om in februari aan het Heilig Avondmaal in Oosthuizen te komen deelnemen. Het bijwonen van kerkdiensten in het Waterlandse gebied was, zeker in de wintermaanden geen eenvoudige opgave. De dijk of het pad waren bij vochtig of regenachtig weer “zo slijkachtig en diep wegzakkend” dat men de weg of het voetpad nauwelijks kan gebruiken. Daardoor kunnen velen hen en zeker de bejaarden en vrouwen niet naar het Woord van God komen luisteren. In de brief wordt erop aangedrongen om de bediening van het avondmaal in het zomerseizoen te laten plaatsvinden. De brief wordt getekend door 20 personen. Mensen die niet kunnen schrijven plaatsen een kruisje. Later werd het beter want op alle Zon – en feestdagen vaart een kerkschuit van Hobrede naar Oosthuizen. De afvaart van boot was een half uur voor de aanvang van de dienst in Oosthuizen. Daar kon men de klok op gelijk zetten.

Kerk en Kroeg

Vele dorpen zoals Hobrede, hebben aldus een kerk gehad. In andere plaatsen zijn deze nog aanwezig en in gebruik. Deze gemeenschapszin is nog steeds aanwezig als we zien dat in dit dorp een 30 jaar geleden door de inwoners in eigen beheer en door vele vrijwilligers een dorps huis is gebouwd waar diverse activiteiten worden gehouden. Vroeger werd gezegd dat elk dorp in het centrum de drie “K” s., ofwel de kerk en de kroeg moest hebben. De kerk en de kroeg zijn in onze tijd nog aangevuld met een derde “K”, t.w. de kluis of bank. In Hobrede zijn geen van deze drie nog aanwezig. Gesloten of afgebroken, maar zoals gezegd, in een eendrachtigheid opgevolgd door “de Zwaan” zoals het dorps huis is genoemd. Ook in Warder is een gelijke situatie ontstaan.

Wanneer in het verre verleden zich een kleine gemeenschap vormde van bij elkaar staande boerderijen en huizen, ontstond kennelijk al snel de behoefte aan een plek om elkaar te ontmoeten. We kunnen aannemen dat dit waarschijnlijk geactiveerd werd door de kerkelijke leiders uit de bisdommen. Het uitdragen van het geloof was in vroegere eeuwen belangrijk. Mensen werden aangemoedigd om te offeren in geld en arbeid. Vooral de meer kapitaalkrachtigen voelden zich aangesproken. Zij verdienden hiermede een plaatsje in de hemel en hun namen werden, als grote weldoeners van de kerk, nog tot in lengte van jaren in herinnering gebracht.

Gerrit Fonijn en Jaap Molenaar